

FOTO: ANNIKA CLARHOLM

Jonsereds herrgårds historia

Jonsereds herrgård är ett hus med en lång och växlingsrik historia. Hur lång vet man inte riktigt. Men man kan följa den ända till medeltiden.

JONSERED VAR DÅ ett kronogods, ett säteri som tillhörde staten. 1569 skänkte Johan III det till stormannen Brynte Birgersson Lillie, och i hans släkt stannade det sedan fram till 1690, då det som en följd av Karl XI:s reduktion på nytt blev kronans.

UNDER 1700-TALET och de första decennierna av 1800-talet var Jonsereds ägare många. År 1831 köpte kommerserådet Olof Wijk i Göteborg säteriet, och året därpå sålde han det till sin svåger, den skotske grosshandlaren William Gibson, och hans kompanjon och landsman, Alexander Keiller. De grundade efter ytterligare något år en liten bit därifrån det som så småningom skulle utvecklas till en av Västsveriges mest betydande industrier, textil- och verkstadsföretaget Jonsereds Fabriker. Själva herrgården blev tjänstebostad för chefen där, först Keiller, sedan Gibson. År 1839 gick de skilda vägar. Keiller löstes ut ur firman och lämnade herrgården. Både firma och herrgård var därmed familjen Gibsons. Och det skulle de förbli – herrgården i mer än hundra år.

Har gått i arv

I den residerade William Gibson så länge han levde – till 1857 – och hans hustru Anna i ytterligare fyra år. Den gick sedan i arv till deras barn och barnbarn. En av sönerna, David, lät i samband med att han övertog godset riva den gamla huvudbyggnaden och bygga en helt ny – en pampig lantvilla i italiensk stil, ritad av Göteborgsarkitekten Johan August Westerberg. Det är den man i dag menar när man talar om Jonsereds herrgård.

DEN SISTE AV Anna och William Gibsons ättlingar på Jonsereds herrgård var deras sonsons son, som bar samma förnamn som sin farfars far, kommandörkaptenen och textildirektören William Gibson. Han flyttade in på herrgården 1927 och bodde där till sin död 1954. Den ägdes då fortfarande av Jonsereds Fabrikers AB, som nu hyrde ut den till sin disponent, Eric Brodén, en av de chefer som, sedan familjen Gibson dragit sig tillbaka från företaget, hämtades från andra delar av näringslivet.

Nytt skede

Efter korta mellanspel som kontor, konstgalleri och resebyrå blev herrgården 1983 åter privatbostad – men dessutom förlagshus. Då köptes den av professor Paul Åström och hans hustru Elisabet. Där hade de i tjugo år sitt hem och sitt bokförlag, Paul Åströms förlag eller, som det utanför landets gränser heter, Astrom Editions.

I SEPTEMBER 2004 inleddes så det skede som är det senaste i historien på Jonsereds herrgård. Där kunde Göteborgs universitet då göra verklighet av en gammal dröm: ett intellektuellt centrum där företrädare för olika samhällssektorer, vetenskapliga skolor och ideologiska riktningar träffas och utbyter tankar, en mötesplats där människor strålar samman för att knyta nya kontakter, hämta nya impulser och upptäcka nya dimensioner av sin egen värld och andras.

JONSEREDS HERRGÅRD, William Gibsons väg 21 SE 433 76 Jonsered
jonseredsherrgard@gu.se www.jonseredsherrgard.gu.se
Bokning sker per telefon + 46 (0)31 786 59 59

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JONSEREDS HERRGÅRD

